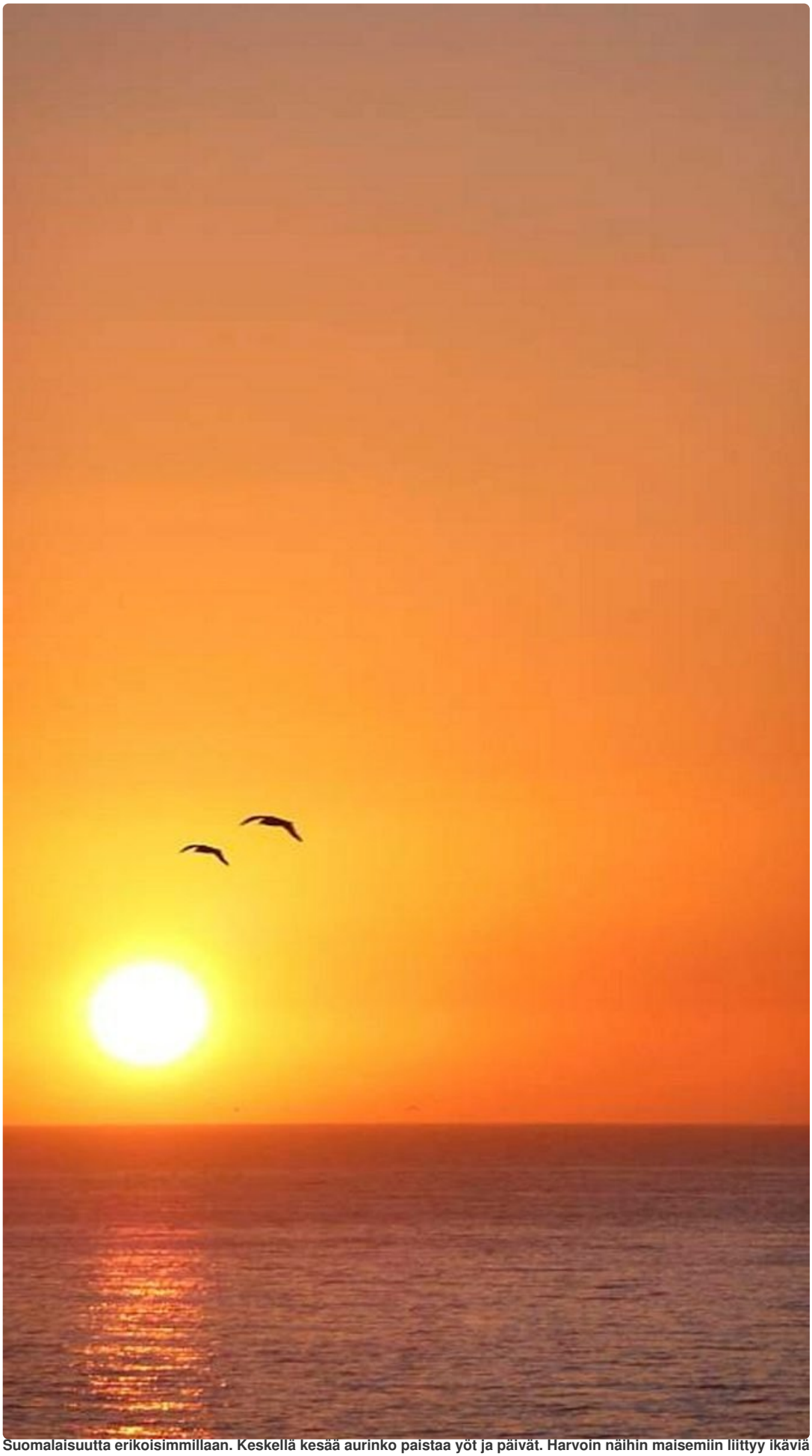

Suomalaisuutta erikoisimmillaan. Keskellä kesää aurinko paistaa yöt ja päivät. Harvoin näihin maisemiin liittyy ikäviä asioita.

Onko tähänkin syytä varautua? Jos kuolema kohtaa ulkomailla

10.1.2024 6.00

Miten kannattaa varautua läheisen kuolemaan ulkomailla. Kuolema tulee usein yllätyksenä, mutta siihen varautumalla voi vähentää stressiä suruaikana.

TEKSTI: LAURA BENYIK

Muutama sata suomalaista kuolee vuosittain kotimaan rajojen ulkopuolella. Suurin osa kuolemista johtuu siitä, että yhä suurempi määrä ikäihmisiä muuttaa viettämään eläkepäiviään ulkomaille.

Ulkoministeriön konsuliasioiden yksikön johtajan **Pasi Tuomisen** mukaan onnettomuuksiin liittyvien kuolemantapausten määrä ei ole ollut kasvussa. Suurin osa tapauksista koskee ikäihmisiä, mutta myös nuoria kuolee ulkomailla, useimmiten syynä on alkoholi.

Joka päivä ulkomailla menehtyy keskimäärin yksi suomalainen. Läheisen kuolema tulee usein yllätyksenä, vaikka kysymyksessä olisi ikäihminenkin. Moni ei varaudu läheisen kuolemaan kotimaassaan, saatika sitten matkalla tai ulkomailla asuttaessa. Luonnollista kuolemaa on kuitenkin mahdotonta estää. Varautuminen tarkoittaakin sitä, että teemme omaisten tehtävät kuoleman jälkeen mahdollisimman helpoiksi. Tällöin varaudutaan sekä luonnolliseen että onnettomuudesta aiheutuvaan menehtymiseen.

Mitä enemmän ikää tulee, sitä useammin pohdimme myös kuolemaa. Pohtiminen kuitenkaan harvoin johtaa toimiin, joilla valmistauduttaisiin tulevaan. Kuolemanjälkeisten järjestelyjen suunnittelu on monelle vaikea paikka, mutta asiaa kannattaa miettiä omaisten kannalta.

Jos omainen kuolee ulkomailla, edessä on monia kysymyksiä. Missä vainaja on? Onko hän tunnistettavissa? Jos ei, miten tunnistus voidaan tehdä? Minne henkilö haudataan? Miten hautaaminen toteutetaan? Miten vainaja kuljetetaan kotimaahan? Entä kuolinsyyn selvittäminen ja mahdollinen ruumiinavaus? Mitä papereita täytyy täyttää? Mitä kaikki maksaa? Pitääkö matkustaa paikan päälle asioita selvittämään? Mistä löytää arkku tai hautausurakoitsija? Mitä vainaja toivoi?

Matkavakuutusta otettaessa on varmistettava, että vakuutus korvaa kuljetuksen kotiin saakka kuolemantapauksen sattuessa. Jos vakuutusta ei ole, joutuvat omaiset maksamaan kuljetuksen. Arkun kuljettaminen koneella koti-Suomeen maksaa tuhansia euroja.

Apua voi kysyä suurlähetystöistä ja ulkoministeriöstä. Käytännön järjestelyjen kannalta paikallinen lähetystö on hyvä tietolähde. Järjestelyjä suunnitellessa yhteistyö kannattaa.

Jos kysymyksessä on onnettomuudesta johtuva kuolema, on hyvä, että omaisilla on olemassa tietopaketti vainajasta. Tietopaketissa on hyvä olla kirjattuna tuntomerkkejä, kuten arpia, tatuointeja, syntymämerkkejä sekä tuore valokuva henkilöstä. Lisäksi on hyvä olla sormenjäljet, DNA-näyte ja hammaslääkärin yhteystiedot. Hammaslääkäriltä saadaan tiedot ja kuvat hampaista, joita käytetään vainajan tunnistamiseen. Tunnistamistapa on nopeampi kuin DNA-tunnistus. Esimerkiksi tsunamin jälkeen hammaskartat ja DNA olivat käytössä ruumiiden tunnistamisessa.

Myös veriryhmä, allergiat, sairaudet ja lääkitykset on hyvä laittaa muistiin. Nämä ovat käyttökelpoisia tietoja onnettomuustilanteessa, jossa vaaditaan sairaalahoitoa tai henkilö joutuu esimerkiksi sairauskohtauksen vuoksi sairaalahoitoon.

Tiedot on hyvä pitää useassa paikassa. Ne on hyvä pitää mukana ulkomailla ja jättää kopiot tiedoista lähiomaisille tai ystäville Suomeen. Ulkomailla on hyvä olla saatavilla sen henkilön yhteystiedot, jolta tarkat tiedot saadaan.

Vakuutusyhtiön kanssa kannattaa selvittää käytäntöjä kuolemantapauksissa tai vakavissa loukkaantumisissa etukäteen. Stressaavassa tilanteessa käytännöt ovat jo tiedossa ja voi toimia mahdollisimman nopeasti esimerkiksi loukkaantunutta autettaessa.

Erityisesti, jos henkilö asuu ulkomailla, kannattaa kerätä kattava tietopaketti yhteystiedoista ja paikallisista käytännöistä. Toimintaohjeet kirjataan tai pyydetään kirjallinen esite. Muuttuvat tiedot päivitettään esimerkiksi kerran vuodessa tai tarvittaessa. Tarkistetaan, että käytännöt ja vakuutukset ovat voimassa ja sairaudet, lääkitykset sekä muut tiedot henkilöstä ovat ajan tasalla.

Kuolemantapauksia ulkomailla tapahtuu harvoin, mutta ne ovat usein omaisille järkytyksiä. Varautumalla vältetään lisäsurua ja murhetta.